U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **N. B.,** zast. Mgr. Filipem Wágnerem, advokátem se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, **Vazební věznice Praha – Pankrác,** se sídlem Soudní 988/1, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalované proti výroku II. a III. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 10. 2018, č. j. 9 A 193/2018 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Výrokem I. v záhlaví označeného usnesení nepřiznal Městský soud v Praze odkladný účinek žalobě, jíž žalobce napadl rozhodnutí ředitele Vazební věznice Praha – Pankrác ze dne 4. 9. 2018, č. j. VS-97884/ČJ-2018-800232, kterým nebylo vyhověno jeho stížnosti proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 8. 2018, č. j. VS-97884/ČJ-2018-800232, o uložení kázeňského trestu. Výrokem II. téhož usnesení městský soud přiznal žalobci osvobození od soudních poplatků a výrokem III. mu ustanovil zástupce, Mgr. Filipa Wágnera, advokáta se sídlem Olšanská 2643/1a, Praha 3.

[2] Proti výrokům II. a III. uvedeného usnesení podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) dne 1. 11. 2018 kasační stížnost, v níž namítala, že městský soud pochybil, když žalobci přiznal osvobození od soudních poplatků a ustanovil mu zástupce, neboť jeho žaloba představuje zjevně bezúspěšný návrh. Žalobce se dne 4. 7. 2018 měl dopustit kázeňského přestupku, když opakovaně ležel na neustlaném lůžku mimo vymezený čas osobního volna. K tomuto přestupku se doznal. Později však podal proti rozhodnutí o přestupku blanketní stížnost, jejíž doplnění doručil jeho právní zástupce stěžovatelce až dne 3. 9. 2018, nikoliv tedy v třídenní zákonné lhůtě (do 31. 8. 2018), proto k tomuto doplnění nebylo při rozhodování o stížnosti přihlíženo a stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta. Stěžovatelka tedy shrnula, že *„se žalobce předmětného skutku prokazatelně dopustil, že se žalobce ke skutku i opakovaně doznal a že skutek je ve zřejmém rozporu s Vnitřním řádem věznice“*. Stěžovatelka také závěrem uvedla, že *„řízení ani obě rozhodnutí žalované netrpí žádnou procesní ani hmotněprávní vadou“* a *„její rozhodnutí jsou*

přezkoumatelná i zákonná“. Tvrzení žalobce jsou dle stěžovatelky pouze účelová a jeho žaloba je nedůvodná. Z těchto důvodů se tedy dle stěžovatelky jedná o zjevně bezúspěšný návrh.

[3] Stěžovatelka závěrem navrhla, aby byly napadené výroky II. a III. usnesení městského soudu zrušeny a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení, a aby jí byla přiznána náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

[4] Po předběžném posouzení podmínek řízení v této věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost nelze meritorně projednat.

[5] K podmínkám řízení o kasační stížnosti žalovaného správního orgánu proti rozhodnutí krajského soudu o osvobození žalobce od soudních poplatků Nejvyšší správní soud uvádí, že již ve svém usnesení ze dne 13. 9. 2012, č. j. 3 As 72/2012 – 20, dospěl k závěru, podle něhož usnesení krajského soudu o osvobození žalobce od soudních poplatků není způsobilé jakkoliv zasáhnout do hmotných či procesních práv žalovaného správního orgánu a taková kasační stížnost musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 120 s. ř. s. jakožto podaná osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Nejvyšší správní soud v uvedené věci konstatoval, že „*zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, upravuje poplatkovou povinnost účastníků, která jim vzniká v souvislosti s řízením před soudy České republiky, případně s úkony v něm prováděnými. Ve správním soudnictví je poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení. Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. pak může soud na žádost účastníka, který tvrdí (a musí také doložit), že nemá dostatečné prostředky, rozhodnout o jeho osvobození od povinnosti soudní poplatek zaplatit. Toto rozhodnutí je svojí povahou rozhodnutím, kterým soud v probíhajícím řízení upravuje výhradně práva a povinnosti žalobce (navrhovatele) vyplývající pro něho ze zákona o soudních poplatcích. Jen tomuto účastníkovi by proto mělo být rozhodnutí soudu také doručováno.*

Jiným účastníkům řízení se takovýmto rozhodnutím žádná práva nezakládají, nemění ani neruší, rovněž se jim neukládají žádné povinnosti. Na žalovaný správní orgán toto rozhodnutí nedopadá ani z hlediska ustanovení § 2 odst. 3 citovaného zákona, neboť sám je od placení soudních poplatků osvobozen. Uvedeným rozhodnutím nejsou nikterak upravována, natož krácena ani jeho procesní práva v řízení a samotné rozhodnutí o žádosti o osvobození od soudních poplatků (ať již kladné nebo záporné) žádný konkrétní výsledek řízení nepředznamenává, neboť ani případné zamítnutí žádosti nemá samo o sobě za následek zastavení soudního řízení. Podal-li tedy žalovaný kasační stížnost proti rozhodnutí soudu, kterým byla upravena výhradně jen práva jiného účastníka řízení a kdy navíc je povahou věci zcela vyloučeno, aby byla jakkoliv dotčena jeho práva vlastní, ať již hmotná nebo procesní, je nutno takovýto návrh hodnotit jako návrh podaný osobou zjevně k tomu neoprávněnou“.

[6] Pokud jde o podmínky řízení o kasační stížnosti žalovaného správního orgánu proti rozhodnutí krajského soudu o ustanovení zástupce, platí uvedené závěry zcela obdobně. Povinnost soudu ustanovit účastníkovi řízení při splnění zákonných podmínek zástupce je jedním ze způsobů realizace ústavně zakotveného práva na právní pomoc, ale zároveň je i odrazem principu rovného postavení účastníků řízení před soudem. V rámci správního soudnictví se jedná o to důležitější institut, že na straně žalovaného správního orgánu

pokračování

obvykle stojí subjekt, který byl v předcházejícím řízení v nadřazeném postavení a který často disponuje nepoměrně kvalitnějším odborným vybavením k soudnímu řízení než žalobce. O ustanovení zástupce může soud rozhodnout pouze na základě návrhu účastníka, přičemž u něj musí být splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a musí to být nezbytné k ochraně jeho práv (§ 35 odst. 9 s. ř. s.). Z uvedeného tedy nijak neplyne, že by samotné ustanovení zástupce žalobci bylo způsobilé jakkoli zasáhnout do práv žalovaného správního orgánu.

[7] Takové dotčení v daném případě nezakládá ani § 60 odst. 4 s. ř. s., který zakotvuje právo státu požadovat náhradu nákladů řízení, které platil (včetně nákladů na odměnu a hotové výdaje ustanoveného zástupce, je-li jím advokát – srov. § 57 odst. 1 ve spojení s § 35 odst. 9 s. ř. s.) po neúspěšném účastníkovi řízení, ovšem opět s tou podmínkou, že neúspěšný účastník není osvobozen od soudních poplatků, což by byl v případě neúspěchu v řízení o žalobě i případ stěžovatele [srov. § 11 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].

[8] Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že na uvedené závěry nemá vliv ani to, že městský soud v rámci napadeného usnesení poučil účastníky řízení o možnosti podat proti výroku o osvobození od soudních poplatků (výrok II.) i proti výroku o ustanovení zástupce (výrok III.) kasační stížnost. Proti uvedeným výrokům by mohl podat kasační stížnost pouze žalobce, pokud by nebylo jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků nebo návrhu na ustanovení zástupce plně vyhověno. Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 25. 11. 2004, č. j. 3 Ads 37/2004 – 36, publ. pod č. 737/2006 Sb. NSS, konstatoval, že nesprávné poučení účastníka o možnosti podat kasační stížnost její přípustnost nezakládá.

[9] Kasační stížnost byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou, Nejvyšší správní soud ji proto podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

[10] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í :
Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 13. prosince 2018

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu